

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 28/09-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 v konaní o sťažnosti spoločnosti A., spol. s r. o., Š., zastúpenej advokátom Mgr. P. N., L., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008, takto

rozhodol:

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008 porušil základné právo obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 265,92 € (slovom

dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. P. N., L., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. I. ÚS 28/09 zo 4. februára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti A., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. N., doručenú ústavnému súdu 3. októbra 2008, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak najvyšší súd vo svojom vyjadrení z 11. marca 2009, ako aj sťažovateľka v podaní zo 16. februára 2009 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu sťažnosti, z písomných vyjadrení a z listinných dôkazov.

Z podanej sťažnosti vyplynulo, že:

„Rozsudkom Krajského súdu v Nitre pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 boli potvrdené rozsudky Okresného súdu v Nových Zámkoch pod č. k. 14 Cb 12/04-23 zo dňa 9. 3. 2004, č. k. 14 Cb 191/03-20 zo dňa 19. 2. 2004, č. k. 15 Cb 179/03-21 zo dňa 1. 3. 2004, č. k. 14 Cb 179/03-22 zo dňa 12. 2. 2004, č. k. 15 Cb 88/02-26 zo dňa 25. 2. 2004, č. k. 15 Cb 90/02-25 zo dňa 1. 3. 2004, č. k. 15 Cb 182/03-21 zo dňa 1. 3. 2004 a č. k. 15 Cb 84/02-23 zo dňa

25. 2. 2004 o zamietnutí žalôb a sťažovateľ bol zaviazaný zaplatiť V. náhradu trov odvolacieho konania vo výške 15.075,- Sk.

V konaniach vedených na Okresnom súde v Nových Zámkoch sťažovateľ sa domáhal voči V. zaplataenia súm 3 917,40 Sk, 2 569,99 Sk, 5 664,86 Sk, 41.655,64 Sk, 3 468,40 Sk, 12.366,15 Sk, 40.826,36 Sk a 2 246,40 Sk, spolu 112.715,20 Sk. Sťažovateľ svoj nárok právne kvalifikoval ako poplatok z omeškania podľa § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. účinného do 31. 5. 2003. Okresný súd v Nových Zámkoch v citovaných veciach žaloby zamietol a svoje rozhodnutia odôvodnil tým, že sťažovateľovi nevzniklo právo na poplatok z omeškania podľa § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z., pretože medzi ním a V. nebola uzavretá zmluva o poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa § 38 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. Sťažovateľ rozsudky Okresného súdu v Nových Zámkoch napadol odvolaním. Krajský súd v Nitre po spojení vecí o odvolaniach sťažovateľa o zaplataenie 112.715,20 Sk pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 rozhodol tak, že napadnuté rozsudky potvrdil a stotožnil sa s právnym názorom Okresného súdu v Nových Zámkoch. Krajský súd navyše zaujal právny názor, že nemôže priznať sťažovateľovi úroky z omeškania, pretože tieto si sťažovateľ neuplatnil v žalobe a ani v priebehu konania návrhom na jej zmenu podľa § 95 OSP a pre zmenu právnej kvalifikácie je potrebná zmena žaloby, čo však môže urobiť len sťažovateľ a nie súd.

Krajský súd v Nitre v súlade s § 238 ods. 3 písm. a) OSP proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie a v odôvodnení rozsudku vymedzil dovolaciu otázku z hľadiska procesného práva, či nárok tak, ako si ho uplatnil sťažovateľ v žalobe (definovaním, že si uplatňuje poplatok z omeškania mimo petitu) je pre súd záväzný i z hľadiska charakteru majetkovej sankcie alebo či ide výlučne o otázku právnej kvalifikácie, ktorú je povinný vykonať výlučne súd.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre o zaplataenie 112.715,20 Sk pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 sťažovateľ napadol dovolaním. Najvyšší súd Slovenskej republiky ôsmimi uzneseniami sp. zn. 4 Obdo 38/2004 zo dňa 7. 9. 2005, 3 Obdo 31/2005 zo dňa 28. 6. 2006, 3 Obdo 30/2005-56 zo dňa 28. 6. 2006, 4 Obdo 31/2005 zo dňa 28. 6. 2006, 1 Obdo 32/2005 zo dňa 28. 6. 2006, 2 Obdo 32/2005 zo dňa 27. 9. 2006, 5 Obdo 29/2005 zo dňa 22. 11. 2006 a 6 Obdo 32/2005 zo dňa 13. 12. 2006 o tom istom dovolaní osemkrát rozhodol tak, že dovolanie osemkrát odmietol

s odôvodnením, že v konaniach vedených na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 14 Cb 12/04 suma 5664,86 Sk, sp. zn. 15 Cb 179/03 suma 1892,- Sk, sp. zn. 15 Cb 90/02 suma 12.366,15 Sk, sp. zn. 15 Cb 84/02 suma 1836,- Sk, sp. zn. 14 Cb 179/03 suma 3917,40 Sk, sp. zn. 15 Cb 182/03 suma 40.826,36 Sk, sp. zn. 5 Obdo 29/2005 suma 2569,99 Sk a sp. zn. 6 Obdo 32/2005 suma 41.655,64 Sk neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, preto podľa § 238 ods. 5 OSP dovolanie nie prípustné.“

Sťažovateľka uviedla, že „všetky citované uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky boli zrušené nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 197/07, IV. ÚS 88/07, IV. ÚS 14/07, II. ÚS 243/05“.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že „Najvyšší súd Slovenskej republiky o veci znova rozhodol a uznesením sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo dňa 6. 8. 2008 dovolanie znova odmietol len vo veci o zaplatenie 3 468,40 Sk. O odvolaní ako celku najvyšší súd opäť nerozhodol, pretože v záhlaví uznesenia je vymedzený predmet dovolacieho konania len v časti o zaplatenie 3 468,40 Sk...“.

Sťažovateľka poukazuje na to, že v danom prípade napadla „dovolaním právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 112.715,20 Sk a nie o peňažnom plnení vo výške 3 468,40 Sk tak, ako to uvádza najvyšší súd vo svojom uznesení. Aj v záhlaví rozsudku Krajského súdu v Nitre pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 je uvedená suma 112.715,20 Sk a nie suma 3 468,40 Sk.

V záujme hospodárnosti konania Krajský súd v Nitre vo veci pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 v súlade s § 112 ods. 1 OSP na pojednávaní dňa 24. 6. 2004 spojil na spoločné konanie veci pod sp. zn. 15 Cob 123/2004 o zaplatenie 3 917,40 Sk, sp. zn. 15 Cob 124/2004 o zaplatenie 2 569,99 Sk, sp. zn. 15 Cob 119/2004 o zaplatenie 5 664,86 Sk, sp. zn. 15 Cob 121/2004 o zaplatenie 41.655,64 Sk, sp. zn. 15 Cob 122/2004 o zaplatenie 3 468,40 Sk, sp. zn. 15 Cob 126/2004 o zaplatenie 12.366,15 Sk, sp. zn. 15 Cob 130/2004 o zaplatenie 40.826,36 Sk a sp. zn. 15 Cob 135/2004 o zaplatenie 2246,40 Sk, ktoré sa u neho začali a týkali sa tých istých účastníkov. Po spojení vecí vedúcim spisom sa stal spis Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 15 Cob 119/2004, ktorý

podľa spisovej značky zodpovedá spisu Okresného súdu v Nových Zámkoch pod sp. zn. 14 Cb 12/04.

Najvyšší súd tým, že dovolanie sťažovateľa odmietol, hoci pre odmietnutie nebol dôvod, pretože dovolanie smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 112.715,20 Sk, ktoré prevyšovalo desaťnásobok minimálnej mzdy (10*4920,- Sk = 49.200,- Sk resp. 10*5570,- Sk = 55.700,- Sk podľa napadnutých uznesení najvyššieho súdu), vyvolal stav *denegatio iustitiae*, ktorý je z ústavnoprávneho hľadiska neospravedliteľný...

Ak po spojení vecí predmetom odvolacieho konania sa stalo peňažné plnenie prevyšujúce desaťnásobok minimálnej mzdy, nemôže byť dovolanie odmietnuté s poukazom na § 238 ods. 5 OSP. Krajský súd v Nitre v čase vyhlásenia rozsudku dňa 24. 6. 2004 vo veci pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 vedel, že jednotlivé peňažné plnenia pred spojením vecí neprevyšujú desaťnásobok minimálnej mzdy, napriek tomu proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie. Najvyšší súd odmietnutím dovolania spochybnil zásadu, že Krajský súd v Nitre právo (Občiansky súdny poriadok) pozná a vie ho aj aplikovať.“.

Ďalej sa sťažovateľka odvolávala na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn. 7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005, ktorými najvyšší súd za toho istého skutkového a právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite veci o dovolaniach a ani v jednom prípade ich neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy.

Podľa názoru sťažovateľky „Rozpornosť rozhodovacej praxe všeobecných súdov je nežiadúca. Jej zjednocovanie je predovšetkým vec všeobecných súdov samotných. Predvídateľnosť výsledku súdneho rozhodovania garantuje právnu istotu a zabezpečuje všeobecnú dôveru v právo. Medzi princípy právneho štátu patrí medzi inými aj právna istota, ktorá spočíva v tom, že konanie štátnych orgánov a najmä súdov v rámci istých hraníc musí byť predvídateľná a súčasne kalkulovateľná. Ak na skutkovo a právne totožné prípady medzi tými istými účastníkmi konania najvyšší súd zaujme rozdielne právne stanovisko, právna istota fyzických a právnických osôb v právny poriadok bude

spochybnená a dôjde k porušeniu princípov právneho štátu. Ústavný súd síce nie je zjednocovateľom judikatúry všeobecných súdov, v rámci ochrany ústavnosti je však jeho úlohou, aby všeobecné súdy neposudzovali tie isté prípady zásadne rozdielne, pretože rozdielnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu dochádza k porušeniu princípu rovnosti na spravodlivý proces ako i princípu právnej istoty. Ak je spravodlivosť slepá, nemôže záležať výsledok sporu na tom, u ktorého senátu najvyššieho súdu prípad skončí.“

Sťažovateľka napokon upriamila pozornosť na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 15/1998 poukazujúc v ňom na vyslovený právny názor, podľa ktorého „Keď právnu normu - ustanovenie § 238 ods. 5 OSP možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány vrátane všeobecných súdov majú vtedy Ústavou Slovenskej republiky určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy.“

Sťažovateľka konštatovala, že „výklad ustanovenia § 238 ods. 5 OSP senátom najvyššieho súdu 3 Obdo nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a je správny výklad senátu 7 Obdo. Právne názory týchto senátov najvyššieho súdu vedľa seba neobstoja a nemôžu byť oba v súlade s ústavou.“

Sťažovateľka preto navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o. so sídlom Š., IČO:..., podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo dňa 6. 8. 2008 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo dňa 6. 8. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Základným dôvodom odmietnutia dovolania bola podľa odôvodnenia označeného uznesenia najvyššieho súdu skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Cob 119/2004 z 24. júna 2004 sa týkalo peňažných plnení neprevyšujúcich desaťnásobok minimálnej mzdy, a preto podľa § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) nebolo dovolanie v danej veci prípustné.

Aj keď najvyšší súd rozhodol o odmietnutí dovolania sťažovateľky v súlade s označeným ustanovením Občianskeho súdneho poriadku, t. j. z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný, podľa názoru ústavného súdu tieto jeho rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené. Bolo povinnosťou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, aby sa náležite vyrovnal s tým, že sťažovateľka napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu v právnej veci o zaplatenie sumy 112 715,20 Sk (čo nepochybne vyplýva aj zo záhlavia dovolaním napadnutého rozhodnutia). Najvyšší súd však na túto skutočnosť v odôvodnení svojho rozhodnutia bez akéhokoľvek zdôvodnenia nevzal zreteľ a svoju argumentáciu oprel výlučne o tvrdenie, že predmetom dovolaním napadnutého konania bolo iba zaplatenie sumy 3 468,40 Sk, teda len jedného z pôvodne samostatných nárokov jednotlivo uplatnených sťažovateľkou osobitnými (ôsmimi) žalobami, pričom tieto veci boli v súlade s § 112 ods. 1 OSP na pojednávaní konanom 24. júna 2004 krajským súdom spojené na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 15 Cob 119/2004.

Ako sa uvádza v už citovanom vyjadrení predsedu najvyššieho súdu, „*Pri zvažovaní, či je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné bolo potrebné vyriešiť otázku, či v prípade, že odvolací súd spojí konanie o viacerých veciach na spoločné prejednanie podľa § 112 O. s. p. má byť z pohľadu § 238 ods. 5 O. s. p. považovaný za predmet odvolacieho rozhodnutia súčet peňažných plnení predmetov všetkých spojených vecí, alebo má byť hodnotený samostatne pre každú spojenú vec*“.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008 vyplynuli závery: „*Pri vyriešení otázky, či v prípade, že odvolací súd*

spojí konanie o viacerých veciach na spoločné prejednanie podľa § 112 O. s. p. má byť z pohľadu § 238 ods. 5 O. s. p. považovaný za predmet odvolacieho rozhodnutia súčet peňažných plnení predmetov všetkých spojených vecí, alebo má byť hodnotený samostatne pre každú spojenú vec, vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z názoru, že aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci. Spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 O. s. p. je iba technickým opatrením súdu sledujúcim hospodárnosť konania, nemá vplyv na procesné práva účastníkov konania a nemení ich postavenie. Nemení sa tiež ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach ani ich charakter.“

Ústavný súd sa nestotožnil s uvedeným odôvodnením uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 22/2008 zo 6. augusta 2008, keďže zo záverov, z ktorých napadnuté rozhodnutie vychádza (najvyšší súd sa uvedeným problémom v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal, avšak spôsobom vybudzujúcim pochybnosti o jeho úplnosti a o rešpektovaní princípu predvídateľnosti práva), vyplýva, že najvyšší súd sa v danom prípade dostatočne neriadil ustanoveniami § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 OSP, a v nadväznosti na to možno uzavrieť, že uvedené uznesenia nemajú dostatočné a objektívne (presvedčivé) odôvodnenie, ktoré je podstatnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Podľa názoru ústavného súdu však predmetné rozhodnutie uvedené atribúty nespĺňa.

Ako už bolo uvedené, sťažovateľka v sťažnosti poukázala aj na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn. 7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005, ktorými najvyšší súd za toho istého skutkového i právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite veci o dovolaniach, a ani v jednom prípade tieto dovolania neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy.

V spojitosti s tým sťažovateľka vyslovila názor, že „... rozdielnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu dochádza k porušeniu princípu rovnosti na spravodlivý proces ako i princípu právnej istoty“.

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva.

Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04).

So zreteľom na označené rozsudky najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Najvyšší súd totiž v týchto prípadoch rozhodol odlišným spôsobom ako prv v prípade skutkovo i právne obdobných veciach bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia, na základe dostatočne precíznych argumentov, v súlade s princípom právnej istoty vysporiadal s otázkou, prečo bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, ako v jej iných označených konaniach. Argumentácia najvyššieho súdu musí pritom byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

Za takéhoto stavu účastník konania nemôže pri podaní dovolania v obdobných prípadoch v budúcnosti predvídať, akým spôsobom bude najvyšší súd posudzovať

prípustnosť jeho mimoriadneho opravného prostriedku, resp. či nemusí pre jeho neprípustnosť uplatniť sťažnosť na ústavnom súde už proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Odmietnutie dovolania sťažovateľky podľa § 238 ods. 5 OSP treba podľa názoru ústavného súdu považovať za zásah do jej právnej istoty, v dôsledku čoho bolo potrebné aj so zreteľom na ďalšie uvádzané dôvody vysloviť aj porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 22/2008 podľa § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, tieto uznesenia zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu), v ktorom všeobecný súd bude pokračovať v dovolacom konaní.

V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom Mgr. P. N. Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyčíslil trovy konania sumou 223,46 eur, a to za dva úkony právnej pomoci podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (vypočítanú zo základu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2007 v sume 19 056 Sk), t. j. 2-krát 105,42 eur a 2-krát 6,31 eur za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho

zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 265,92 €.

Podanie právneho zástupcu sťažovateľky doručené ústavnému súdu 18. februára 2009 (odpoveď na výzvu ústavného súdu o nutnosti nariadovať ústne pojednávanie) nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na absenciu ústavnoprávneho rozmeru v jeho obsahu ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nálezu“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009